

»LEON IN TA PRESNETA ŠOLA« ALI KAKO PRIBLIŽATI STISKE IN TEŽAVE OTROK S POSEBNIMI POTREBAMI OSTALIM UČENCEM

Jožica Založnik, specialna pedagoginja, OŠ Ob Dravinji, Slovenske Konjice

Veliko je znanega in zapisanega o disleksiji, disgrafiji, diskalkuliji, dispraksiji ...

Te informacije so dostopne tako strokovnim delavcem kot laikom, vendar pa je med njimi bolj malo takšnih, ki bi bile podane tudi na otrokom zanimiv, privlačen, razumljiv in dostopen način. Po poklicu specialna pedagoginja in sem že 33 let zaposlena v vzgoji in izobraževanju; pri delu sem vedno iskala način, kako »svoje« otroke predstaviti in približati sošolcem v razredu, da bodo bolje razumljeni, bolje sprejeti, enakovredni in bodo tako z manj strahu in več motivacije prihajali v šolo.

Uspešnost učencev je v veliki meri odvisna prav od tega, ali radi in z veseljem hodijo v šolo. Težave branja, pisanja, ... učni proces sicer otežijo, niso pa glavni vzrok za otrokov šolski neuspeh. Če ima otrok s primanjkljaji spodbudno okolje, zdravo samopodobo, dobro »unovčeno« močno področje in razvito motivacijo, lahko dosega zelo dobre rezultate. Motivacija je psihološki proces in je pomembna pri spodbujanju in usmerjanju našega vedenja. Otroke vsa leta usmerjamo zlasti v dosežke, manj pa v pridobivanje znanja. Da se bodo razvili v samostojne in misleče osebe, ki se bodo pripravljene učiti v vseh življenjskih obdobjih, bomo morali spremeniti metode poučevanja in ocenjevanja. Sodelovalno ocenjevanje, ki poleg učitelja in učenca vključuje tudi vrstnike, ima poleg motivacije velik vpliv tudi na čustveno področje.

Tako je v času, ko smo imeli v 1. razredu ponavljalca, nastala tudi zgodbica, ki je zdaj predstavljena v reviji Didakta. Ker v septembru še ni bil opravljen postopek prešolanja na šolo s prilagojenim programom, je bil deček vključen v kombinacijo 1. in 2. razreda. Dnevno je bil tarča posmeha bivših in novih sošolcev. Odreagiral je strahom,

Dnevno je bil tarča posmeha bivših in novih sošolcev. Odreagiral je strahom, žalostjo in jezo.

ral je strahom, žalostjo in jezo. Ker s pogovori nismo prišli nikamor in je učenec osebno nazadoval, za učenje pa izgubil vsa motivacijo, sem poskusila napisati primerno zgodbico. Mlajše otroke se še da »kupiti« na tak način.

Z zgodbico sem želela otrokom vzbuđiti čuječnost, jih seznaniti z drugačnostjo, jih naučiti primerne obnašanja do drugačnih, razviti sočutje. Obenem pa sem želela, da prepoznajo različna čustva. Preko igre vlog smo se učili izražanja čustev na sprejemljiv način. Obenem smo preko gibalnih vaj povezovala, sledenja, posnemanja, zaupanja vzpostavljali povezovalno klimo.

Zgodbo smo brali, igrali, risali, dokler se klima v razredu ni normalizirala, s tem pa se je izboljšalo tudi učenčevo vedenje. Postal je bolj motiviran, dobra motivacija pa, kot nam je znano, ugodno vpliva na čustveno in spoznavno področje.

Zgodbica Leon in ta presneta šola
HURA! HURA! HURA, ŠOLA!

Leon se je neizmerno veselil tega dne, ko bo končno prestopil prag hiše modrosti. Vse ga je zelo zanimalo in zadnji večer kar ni mogel zaspiti od same neučakano-

sti. »Kulska« torba s sliko najljubšega junaka iz risanke je že ves mesec čuvala snežno bele zvezke, ki so kar klicali po pisanih, risanih in drugih znakih. V Leonu je to poletje kar vriskalo od idej, še celo plišaste igračke je lepo pospravil na podstrešje, ker »zdaj pa res ne bo več časa zanje«, potem pa ...

V šoli je bilo sicer prijetno in zanimivo, a Leonu nekaj ni »štimalo«. Biti pri miru za mizo, biti tiho prav takrat, ko ti ideja šine v glavo, držati pisalo točno tako, kot reče učiteljica ...

Leon se je štetja do 10 naučil že v vrtcu. Črke pa mu niso dišale, zato ga z njimi niso silili. V šoli pa kar naenkrat ni bilo dovolj šteti na prste, vsaka beseda za številko je imela še svoj znak, ki se je moral napisati točno v eno smer, in to vedno v isto. Leon nikoli ni vedel, ali v levo ali v desno. Učiteljica Frida mu je to skušala olajšati tako, da mu je povedala, da so 1, 2 in 3 ... obrnjene k levi roki, 4 in 6 pa k desni. Ampak učiteljica ni vedela, da Leon zamenjuje roki in marsikaj počne z obema.

Glasove, iz katerih so besede, je slišal le na začetku besede, ne pa tudi na sredini in na koncu. Glas je bilo potem treba zapisati s črko, in to tako, da je bila obrnjena in se je začela tako, da je bila učiteljica zadovoljna. To je bilo za Leona prava misija nemogoče. Postal mu je vroče, nos se mu je orosil, prstki pa so postali čisto otrpli in ledeni. V grlu ga je nekaj stiskalo in svinčnik se je kar sam od sebe znašel v ustih med zobmi, ki so mleli, mleli ... Ali pa je svinčnik oživel. Tako močno je pričel skakati iz

leve v desno roko in nazaj, vse dokler se ni znašel pod mizo. Ko se je Leon sklonil, da bi ga pobral, mu je v ušesih že pošteno brenčalo in kako naj bi potem slišal opozorila učiteljice Frida? Šele glasen HI – HI – HI, – HA – HA – HA ga je spomnil, kje je. Njemu pa se ni zdelo smešno in najraje bi ostal kar pod mizo, kjer je bilo varno. Učiteljica Frida pa tudi ni razumela, da so noge od sošolcev in sošolk lahko prav pomirjujoče, če že ne kratkočasne.

Leon ni in ni razumel, kako drugim uspe izbrati pravi zvezek in ga odpreti točno na tisti strani, kot si želi učiteljica. Njemu so bili vsi listi enaki, za njegove oči preveč bleščeči, saj jih ni uspel dolgo gledati brez sklenja v očeh. Saj ne, da se Leon ni trudil, pa še kako je hotel ugajati vsem po vrsti: mami, učiteljici, sošolkam ... ampak vsakič je šlo nekaj narobe. Če mu je uspelo začeti s prave strani in ko je že mislil: »Danes pa bom slišal pohvalo,« se je v zvezku kar naenkrat pojavil prazen, nepopisan list, za katerega bi Leon prisegel, da ga prej sigurno ni bilo. Njega sicer ni motil, ga bo že drugič popisal, učiteljica pa je bila alergična na prazne liste med popisanimi. Zavijala je z očmi, kot da trenira očesno jogo, sopihala tako močno, kot da bi pretekla cel maraton, v obraz pa je postala podobna rdečemu balonu, ki se bo zdaj zdaj razpočil.

Leon je postajal tih in zamišljen. Nič več mu šola ni dišala. Včasih je namesto svinčnika oglodal noht – »pomotoma«, je trdil.

Edino ob sredah je bil prejšnji, veseli Leon, ko ni bilo na urniku ne matematike in ne slovenščine. Takrat so imeli risanje, glasbo in šport. Te predmete je imel rad in tudi učiteljica Frida je rekla, da mu dobro ležijo. Tako je ob sredah marsikaj prijetnega pobožalo njegova ušesa. Ampak sreda je na žalost le enkrat na teden. Ostale dni pa je Leona še

vedno mučilo, da učiteljica misli, da se ne trudi dovolj in da nerodnosti počne zato, da bi ji nagajal. Ni vedel, da učiteljica ne vidi v njegovo srce, prav tako ni znala slišati njegovih nemih krikov, ki so se odražali v zehanju in vrtenju na stolu. Opazila je le, ko so Leonove noge v stiski in nemoči cepetale, ko je pozabil na potrebnost in potem ni mogel slediti, ker so mu misli kar bezljale. Razmišljal je samo o tem, kje je pustil knjigo, kam je odložil radirko ...

Če je bila stiska prevelika, je bilo tudi cepetanje močnejše in takrat je Leon moral zapustiti razred, da so lahko ostali otroci nadaljevali z delom.

Ko se je Leon ponoči prvič zbudil zaradi mokre postelje, sta z mamico iz tega naredila »hec«. Ko pa se je to začelo pojavljati vse pogosteje, je mamin obraz postajal čedalje bolj dolg. Leonu se je zdelo, da se ji je podaljšal do srčka. Včasih je imela čisto rdeče oči – kot on, kadar je jokal.

Potem pa so nekega dne obiskali zdravnika pa prijazno teto z belo haljo pa še pri enem stricu z belo brado so se oglasili. Nato so se usedeli z učiteljico Frido in neko prijazno teto, ki je tudi delala na šoli, a ne v razredu. Vsi so govorili o njem. Nekaj je sicer razumel, vendar si ni upal spraševati. Kimal je, če so ga kaj vprašali, in se trudil, da bi zgledal velik. Pričakoval je čudežno tableto, ki bo odpravila vse njegove težave. Te tablete pa ni imel nihče, zato je bil še vedno prestrašen, jezen, žalosten.

Doma niti spati ni hotel več sam. Iz podstrešja je najprej priromala bojevita opica, nato je rabila družbo in je prišel debeli, močan medo, tudi sova se je vrnila, saj je bila vsevedna ...

Sledile so noči, ko so igrače jokale z njim, dokler se Leon ni spomnil pesmice, ki mu jo je pela mamica, ko je bil

še čisto majhen. Tako so vsak večer pod odejo tiho zapeli to pesmico in glej – čudež! Postelja je ostajala pogosteje suha. Tudi v šoli je počasi postajalo manj zoprno. Celu učiteljici Fridi je izginila balonasta glava. Vsak dan mu je nalepila smeška, da je vedel, na kateri list in točno kje začeti. Mamica pa je nabavila nekaj iger s številkami in črkami, potem pa sta si vsak popoldan izmišljala zabavne igre. Včasih se jima je pridružil tudi oči. Leonu je dostikrat uspelo, da je premagal oba. To se mu je smejalo ...

Zdaj je ob torkih obiskoval učiteljico, ki ni učila v razredu, ampak je veliko znala. Pri njej se je naučil, da ni nič narobe, če mu kaj ne gre takoj. Lahko je poštožil o svojih težavah in ni se smejala. Včasih mu je dovolila, da je koga pripeljal k uri in potem je bil on »glavni«. Naučila ga je, kako uporabni znajo biti prstki pri matematiki. Skupaj sta naredila zapestnico za »glavno« levo roko. Če česa ni uspel narediti v razredu, jo je lahko prosil, da mu je fotokopirala. Tudi pri testih mu je pomagala prebrati navodila in imel je dovolj časa, da je lahko reševal brez strahu, da bo zvonec zabrnul, preden bi uspel rešiti do konca.

Tako se je vesela sreda razširila še na torke, torki pa na petke. Ledeni, otrpli prstki so postali bolj gibčni, topli. Spoznal je, da ni nič narobe, če se še sam nasmehi, ko se mu zgodi kaj šaljivega. Počasi se je v Leonove oči vrnila radost. Tudi sošolci so ga pričeli vabiti na zabave, saj je bil zelo spreten pri igranju žogo.

Ko pa je zopet prišel kakšen dan, ko ni šlo vse, kot je treba, se Leon ni več tako močno ustrašil. Vedel je, da ima pomočnice: učiteljico Frido, tudi tisto drugo učiteljico, mamico, očka, prijatelje ..., predvsem pa je vedel: **jutri je nov dan in potem še eden in še eden in ni vrag, da ne bo eden od njih boljši, morda najboljši ...**